

СТАНОВИЩЕ

От Доц. д-р Антон Филипов по дисертационният труд на Мария Манолова за присъждане на научна и образователна степен „ДОКТОР“ на тема „Енергийното планиране като ключов инструмент за устойчиво развитие на общините“

Представеният дисертационен труд съдържа 179 стандартни страници, включително 26 таблици и 51 фигури. Към разработката е представена справка за използваните литературни източници от които 14 са нормативни документи, 7 доклада на специализирани агенции, 21 публикации на български език, 45 публикации на латиница и 12 WWW-документа.

Административна допустимост. От представените документи се установява, че са налице необходимите нормативни документи, удостоверяващи необходимите административни процедури, включително протокол за отчисляване от обучение в редовна докторантура с право на защита на дисертационен труд.

Актуалност на избраната тематика. Дисертационният труд е посветен на анализа на ефективното използване и управление на геоенергийните ресурси в общините. Особено място е отделено за определяне на нивото на усвояването им, както и намаляване на енергийната зависимост на общността. Това има пряка връзка с темпа на социално-икономическото им развитие и обуславя значението и ролята на познаването на комплексните географски характеристики на управляваната територия. Основно място в разработката е отделено на изследване на енергийното планиране като необходимост при оползотворяването на геоенергийни ресурси и влиянието на човека, като предпоставка за устойчиво развитие на ниво община.

Структура на дисертационния труд. Разработката е структурирана в три основни глави, като са отделени уводна и заключителна части. В **уводната част** са представени аргументация за избора на тематика и са изяснени философските категории на научното изследване – предмет, обект, цел и задачи. В уводната част се пояснява, че разработката следва да се възприема като опит за представяне на значението на енергийно планиране като успешен метод за постигане на социално-икономическо развитие в общините.

В първата част на дисертационният труд се изяснява методико-информационната основа на изследването. Прави впечатление доброто познаване от докторантката на съществуващия национален и международен изследователски опит в избраното

тематично направление. След представяне на използваните в дисертационния труд информационни източници, се изяснява методологическия подход на изследването.

В заключение се обобщава, че при устойчивото енергийно планиране възобновяемите източници съставляват важен елемент на решението за гарантиране на енергийната безопасност, опазването на околната среда, оползотворяването на наличните местни ресурси, намаляване на енергийната зависимост на територията и др. Посочва се, че е важно е да се оценява съответствието на планираните дейности и процеси с въздействието върху околната среда, което често е липсваща или не достатъчно задълбочено реализирана практика в България.

Втората глава се изясняват състоянието и перспективите на енергийното планиране като ключов инструмент на устойчиво развитие на отделна териториална единица. Считаме за особено ценен анализът на състоянието на този проблем в някои от водещите в това отношение страни и рамката от национални регламенти за нашата страна. Представени са добри практики чрез няколко от използваните методологически подходи.

На база на направения SWOT-анализ и преглед на съвременното състояние на сектора в България, е направим извода, че местното устойчиво енергийно планиране (МУЕП) представлява добра перспектива в управлението на енергийните потоци с оглед постигане на приоритетните цели от плановете за развитие на общините.

В третата глава от изследването се представят резултатите от прилагането на избрания методически подход (МУЕП) в определена териториална единица – община Мадан. Показано е, че интелигентният, устойчив и приобщаващ растеж може да се осъществи чрез ясното осъзнаване за поддържането на баланс във всички сфери - обществената, социалната и екологична.

Разработката завършва със заключение в което са представени основните резултати от изследването. С помощта на методологичната съвкупност от теоретични и емпирични методи, са изведени акценти от съществуващите практики, които имат решаваща роля при провеждането на политики за енергийно планиране. Сформирана е система от индикатори за устойчиво развитие в енергийното планиране, които спомагат за избора на приоритетните дейности чрез задълбочена оценка, базирана на много-критериен анализ.

Приносни резултати. Като резултат от реализираното задълбочено изследване приемам четири приносни момента, а именно:

- Изясняването на основополагащата роля и значение на използването на географските методи и ГИС за оценка на местния потенциал на ЕЕ и ВЕИ. Чрез

използване на географските методи на изследване за първи път се прави опит за изясняване корелацията между разполагаемите геоенергийни ресурси, консумираната енергия и социално-икономическото благосъстояние на дадена територия в процеса на енергийно планира;

- Доказана е зависимостта между рационалното енергийно планиране и постигането на устойчиво развитие в отделна община чрез създадената опростена система за отчитане на общата претеглена оценка при избора на приоритети в енергийното планиране;

- Настоящата разработка се явява втори опит в национален аспект за изготвяне на методика за местно устойчиво енергийно планиране;

- Доказано е основание за внедряване на нова концепция за планиране, свързана с ясна структура и конкретни дейности, която цели преход от изготвяне на общински програми по ЕЕ и ВЕИ към местно устойчиво енергийно планиране чрез приложението на опростени методи за определяне потенциала на ЕЕ, местния ресурс от ВЕИ чрез използване на ГИС-подход.

Общо впечатление от дисертационната разработка. Представеният текст е на добро стилово ниво и независимо от наличието на допуснати грешки позволява адекватното възприемане на авторската идея. Може да се препоръча по-широкото използване на богатите възможности на ГИС при представянето на резултати от изследване на обекти в реалното географско пространство.

В заключение и като резултат от цялостното ми впечатление от процеса на обучението на докторантката, подготовка и представените резултати в дисертационния труд считам, че е налице едно завършено задълбочено самостоятелно изследване на актуален проблем и ще гласувам убедено за присъждане на научната и образователната степен „ДОКТОР“ на Мария Манолова.

22.08.2018 г.

Доц. д-р Антон Филипов